

kunde bruge Udtrykket „større Selskaber“ som Udtrykket „Selskaber“. Forresten er min Lante med Hensyn til dette Spørgsmaal den, at, da vi have haft disse Ord „Tagt i Selskaber“ staaende siden 1845, uden at jeg veed, at det har foranlediget nogen faregen stor Vanskelighed i Anvendelsen, saa kan man for saa vidt ogsaa gjerne lade dem blive staaende for Fremtiden. Min Bemærkning var derfor slet ikke rettet imod overhovedet at bruge disse Udtryk. Dernæst er der en anden Ting, som jeg ogsaa vil tilføje, og det er, at, naar det ærede Medlem mente, at dersom et saadant Vædringsforslag som det under Nr. 4 ikke blev vedtaget, vilde man frit kunne afholde Skydning i sin Have eller paa sin Mark, naar Skydningen blot ikke havde Karakteren af en offentlig Forlystelse, saa tror jeg rigtig nok, at han tog fejl deri, thi det maa erindres, at Lovforslaget ikke blot forbyder offentlige Forlystelser, men ogsaa støiende Foretagender (Drenbøll: støiende Arbeider). Nei, ikke støiende Arbeider, men støiende Foretagender; det staar omtalt i den samme Paragraf, hvor offentlige Forlystelser omtales, og jeg mener, at denne Bestemmelse vil være tilstrækkelig til at forhindre saadan Skiveskydning og deslige. Jeg gaar i det Hele taget ud fra, at al Skydning, og hvad dermed staar i Forbindelse, som falder ind under Begrebet „støiende Foretagender“, vil være forbudt, dersom Lovforslaget bliver vedtaget, faaledes som det nu lyder, ene og alene med Undtagelse af Skytteforeningerne, til hvis Fordeel man har gjort en særlig Undtagelse i Lovforslaget. — Med Hensyn til den Bemærkning, som blev fremsat af det ærede 1ste Medlem for 1ste Kred (Krieger), da skal jeg tillade mig at minde om, at Spørgsmaalet om, hvorvidt der i Loven burde optages en Bestemmelse om Søndagsarbejde, jo har været Gjenstand for megen Drøftelse i det andet Thing, og det gav allerede under Sagens 1ste Behandling Anledning til Fremjættelsen af en Mængde forskellige Meninger. Nogle mente, at man burde følge Lovforslaget i ikke at befatte sig med dette Spørgsmaal, og reservere det helt og holdent til en særlig Lovgivning derom, som maatte hvile paa ganske andre Principer, og som maatte tilfikkre Frihed paa ganske andre Lider end Helligdagsloven. Andre mente derimod, at der ikke blot var Anledning til at optage Bestemmelser, der svarede til den gamle Forordnings § 4, men endog ogsaa til at optage meget videregaende Bestemmelser, sigende til at staffe alle Slags Arbeidere Frihed, og det var endog Gjenstand for en Del Diskussion, om man ikke endog skulde gaa saa vidt, at man tilfikkre Bestillingsmændene ved Jernbanen, Post- og Telegrafvæsenet og deslige Frihed om Søndagen, i det Mindste i nogle Timer. Sagens Gang var jo imidlertid den, at det alligevel til Syvende og sidst endte med, at man blev staaende ved Lovforslagets Lante i den Henseende. Ved Lovforslagets 3die

Behandling i det andet Thing blev der stillet Forslag om at optage en Bestemmelse, som sigtede til at staffe Lyndestlassen Frihed visse Timer om Søndagen, men dette Forslag mødte en saa stærk Modstand fra alle Sider, at den, der havde stillet Forslaget og forsvaret det meget varmt, fandt sig foranlediget til at tage det tilbage. Det hele Punkt er altsaa paa ingen Maade gaaet ubemærket hen, men har tværtimod givet Anledning til megen Debat og megen Overveelse. Naar jeg imidlertid nu skal nævne min egen Grund, hvorfor jeg har ment, at der ingen Narfag var til at lade § 4 i Forordningen af 26de Marts 1845 blive staaende, saa er det, fordi jeg mener, at dens Regler i og for sig ere lidet hensigtsmæssige og lidet ønskelige, og dernæst ogsaa, fordi jeg anser dem for at være af saa godt som ingen Betydning i Retning af at tilfikkre den arbejdende Klasse Frihed om Søndagen eller en vis Del af Søndagen. Jeg mener, at Bestemmelsen i sig selv ikke er hensigtsmæssig, og jeg synes, at i den Henseende er netop Bestemmelsen med Kontrakter om Arbejde om Søndagen at nævne som en Bestemmelse, der er i høi Grad uheldig, og som der ikke er den fjerneste Grund til at holde paa. Det maa jo erindres, at en saadan Bestemmelse rammer baade Arbeideren og Arbeidsgiveren, den ene ligesaa vel som den anden, og ligesom den medfører, at Arbeideren kan negte at arbejde om Søndagen, selv om han maatte have forpligtet sig dertil, faaledes vil den ogsaa paa den anden Side give Arbeidsgiveren Ret til at jage Arbeideren bort, hvis han kommer for at arbejde om Søndagen, stolende paa den i saa Henseende indgaaede Overenskomst. Nu er det jo paa den anden Side et Faktum, at der arbejdes meget om Søndagen. Hvad enten man finder det rigtigt eller ikke, saa er det et Faktum, at saadant Arbejde udføres i meget stort Omfang, og at det vistnok vilde gribe meget betydelig ind i de nu bestaaende Forhold og Sædvaner, hvis man aldeles vilde afflasse det, men naar det faktisk er Tilfældet, at saadant Arbejde finder Sted i et stort Omfang om Søndagen — og jeg tænker her navnlig paa Haandværksarbejde — saa synes jeg, at det er en meget uheldig Tingenes Tilstand, at de Kontrakter, som indgaaes i den Henseende, faane al retslig Betydning. Jeg har derfor været af den Mening, at denne Bestemmelse om Uretskraftigheden af Kontrakter om Arbejde paa Helligdagene netop var en Bestemmelse, som var særlig uheldig, og en Bestemmelse, som man egentlig kun kunde finde sig i, fordi den, saavidt mig bekendt, har været betydningsløs. Men dernæst har jeg ogsaa den Indvending at gøre mod den Bestemmelse, som indholdes i § 4, at den efter min Mening ingen Betydning har for de Paagjældende, thi den er i sig selv holdt ganske ubestemt. Der tales først om Haandværkere, Fabrikanter, Næringsdrivende og deres Svende eller Arbeidere, men derved bliver